

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Danes bo Reagan govoril o svoji politiki do Južne Afrike — Mnogi republikanci tudi zahtevajo kritičnejše stališče do apartheida

WASHINGTON, D.C. — Danes popoldne bo predsednik Reagan govoril o svoji politiki do Južne Afrike. V Beli hiši se bodo zbrali člani vplivnega Sveta za zunanjo politiko, ki je sicer privatna ustanova. Kot kaže, televizija ne bo prenašala predsednikovega govora.

Še vedno ni znano, kakšne spremembe bo Reagan naznanil v svoji doslej precej zadržani politiki do apartheidske vlade južnoafriškega predsednika Pietra Bothe. Reagan bi rad nadaljeval to politiko, upoštevati pa mora razpoloženje v zveznem kongresu. Mnogi kongresniki zahtevajo obsežne gospodarske in politične sankcije zoper Južno Afriko. Mnenje opazovalcev političnih razmer na kapitolnem hribu je, da utegnejo kongresniki odobriti take sankcije tudi, če je Reagan proti. Zaradi tega celo vodilni republikanski kongresniki Reaganu svetujejo, da mora svojo politiko spremeniti.

Predsednik je hotel v svojem današnjem govoru imenovati črnca Roberta J. Browna za novega veleposlanika ZDA v Južno Afriko. V zadnjih dneh je pa Brown prišel pod močno kritiko zaradi nekaterih svojih privatnih finančnih zadev. Včeraj je Brown izjavil, da noče postati veleposlanik. V Beli hiši sedaj iščejo drugega kandidata za to mesto.

Včeraj sta se v Južni Afriki srečala predsednik Botha in črnski škof Desmond Tutu. Pogovarjala sta o izrednem stanju v deželi. Botha je svetoval Tutu, naj ne podpira gospodarskih sankcij zoper Južno Afriko s strani zahodnih držav. Tutu je dejal novinarjem, da je bilo srečanje sicer koristno, ni pa vodilo do nobenega napredka.

Predsednik izraelske vlade Šimon Peres obiskal Maroko in se srečal s kraljem Hassanom II. — Sirijci ogorčeni

RABAT, Mar. — V to mesto je pripotoval izraelski ministrski predsednik Šimon Peres, kamor ga je bil povabil maroški kralj Hassan II. To je le drugič v vsej svoji zgodovini, da je kateri izraelski predsednik vlade imel uradno in javno srečanje z voditeljem katere arabske države. Prvo tako srečanje je bilo l. 1977 med Menahemom Beginom in egiptskim predsednikom Sadatom. Radi tega menijo opazovalci srednjevzhodnih razmer, da gre srečanje med Peresom in Hassanom za velik izraelski diplomatski uspeh.

Do srečanja je prišlo kljub temu, da sta Izrael in Maroko uradno v vojnem stanju. Dvoma ni, da je Hassan veliko tvegalo, ko je pristal na sprejem Peresa v Rabatu. Takoj so odgovorili Sirijci, ki so pretrgali vse diplomatske in druge stike z Marokom. Reakcija Libijcev in drugih arabskih držav, v katerih so na krmilu skrajneži, bo tudi ostra.

Močni potresni sunki razburjajo Kalifornijane in povzročajo precejšnjo gmotno škodo — Človeških žrtev ni

BISHOP, Kalif. — Včeraj je potres, ki je imel moč 6,1 na Richterjevi lestvici, prizadel mesto Chalfont Valley in okolico. V zadnjih dveh tednih so bili že štirje močnejši potresi v južni Kaliforniji, seizmologi pa menijo, da še ni prišlo do dolgo pričakovanega in napovedanega katastrofalnega potresnega sunka. Včerajšnji potres je povzročil precej gmotne škode, človeških žrtev pa ni bilo. Seizmologi menijo, da bo južno Kalifornijo

v naslednjih 35 letih prišlo do katastrofalnega potresa, po vsej verjetnosti v okolici Los Angelesa. Ne vedo pa, točno kdaj bo to tega potresa prišlo.

Katastrofalna suša zajela več držav na jugovzhodu ZDA — Farmarji močno prizadeti — Rekordna vročina

ATLANTA, Ga. — V jugovzhodnih državah ZDA trpijo radi najhujše suše v zadnjih sto letih. V zadnjih tednih se je suša pridružil tudi vročinski val, kakršnega ne pomnijo. V mestu Columbia, Južna Karolina, je temperatura včeraj dosegla 105° F. V tem mestu je bila temperatura najmanj 100° F v zadnjih 15 dneh.

Predvsem so prizadeti zaradi rekordne suše in vročine farmarji. Za večino je njihov letošnji pridelek uničen, mnogi so v nemogočem finančnem položaju. Gmotno škodo suše in vročine ocenjujejo za več kot 700 milijonov dolarjev. Uporaba pitne vode je že strogo omejena v mnogih mestih. Takšno omejitev poznajo v Atlanti, Georgia, na primer prvič v zgodovini mesta.

Uradniki zvezne vlade obiščejo prizadete kraje in skušajo pomagati. Na pomoč so priskočile tudi privatne farmerske organizacije ameriškega srednjega zahoda. Ti pošiljajo seno in druga krmila. Vremenarji ne vidijo nobenih znakov, ki bi kazali na konec vročinskega vala ali suše.

— Kratke vesti —

Ženeva, Švi. — Danes se bodo sestali predstavniki ZDA in ZSSR. Na sestanku bodo govorili o odločitvi predsednika Reagana, da ZDA ne bodo več smatrale omejitve v strateškem oboroževanju, ki so določene v SALT II pogodbi, za veljavne. Do sestanka je prišlo na pobudi ZSSR.

Madrid, Špa. — Včeraj so neznani teroristi izstrelili 12 protitankovskih raket, pri tem pa zadeli obrambno ministrstvo. V napadu, drugem v zadnjem tednu, je bilo ranjenih 9 oseb. Teroristi baje pripadajo baskovski separatistični organizaciji.

La Paz, Bo. — Od petka so bolivijski policisti aretirali 18 prekupevalcev z mamiili. V zadnjih dneh bolivijske policijske enote ob sodelovanju ameriških vojaških strokovnjakov preiskujejo kraje v severni Boliviji, v katerih je kokainska industrija močno zasidrana.

Peking, Ki. — Kitajski policisti so aretirali dopisnika New York Timesa Johna Burnsa, ki je sicer angleški državljan. Burns je bil aretiran, ker je obiskal neko kitajsko mesto brez uradnega dovoljenja. Ni znano, ali bodo Kitajci Burnsa izgnali ali pa ga zadržali v priporu.

Moskva, ZSSR — Objavljeno je bilo poročilo vladajočega politbiroja o nesreči v črnbilski jedrski elektrarni. V poročilu je priznано, da je na posledicah nesreče doslej umrlo 28 oseb, kakih 30 pa trpi na posledicah radioaktivnega sevanja. Trije visoki funkcionarji so bili odstavljene. Gmotno škodo nesreče ocenjuje poročilo na 3,8 milijarde dolarjev.

Tokio, Jap. — Njegova stranka, ki si je priborila absolutno večino v parlamentu na nedavnih volitvah, je dovolila predsedniku vlade Jasuhiru Nakasoniju, da ostane na tem mestu tudi po 31. oktobru, ko bi potekel njegov mandat kot načelnik stranke. Stranka je mandat podaljšala za eno leto.

Iz Clevelanda in okolice

Piknik Slovenske šole pri Sv. Vidu—

To nedeljo, 27. julija, bo imela Slovenska šola pri Sv. Vidu na Slovenski pristavi svoj piknik. Ob 11.30 dopoldne bo pri kapelici sv. maša. Po maši bo na voljo kosilo. Vabljeni! (Dopis na str. 2.)

Nevburški dan piknik—

To nedeljo imajo nevburška društva ADZ svoj letni piknik na ADZ rekreacijskem središču v Leroyju. Vrata odprta od 2. ure dalje, vstopnina \$1.- na osebo, ob 5. pop. bo daroval tkim. »polka« mašo č.g. Joseph Ozimek, za ples in zabavo bo maši bo igral Vadnjalov orkester. Vabljeni!

Avtobusa zasedena—

Oba avtobusa, najeta za romanje Zveze oltarnih društev v Lemont 9. in 10. avgusta, sta zasedena. Rezervacij ne sprejemajo več.

Starokrajski festival—

Vsakoletni starokrajski festival, ki ga prirejajo trgovci na E. 185 St., bo začel v sredo, 30. julija, ob 7. uri zvečer. Festival bo trajal do nedelje, 3. avgusta. Vstopnine ni in ste vsi vabljeni.

Lep uspeh—

Festival, ki so ga priredili med 17. in 20. julijem trgovci na Waterloo Rd., je lepo uspel. Tekom festivala je Slovenski delavski dom na Waterloo Rd. praznoval svojo 60-letnico.

Sv. maša—

Ta četrtek, 24. julija, ob pol sedmih zvečer bo pri Sv. Vidu sv. maša za pok. Marijo Maček rojena Žakelj.

Služba na voljo—

Višja šola sv. Jožefa bo imela dve na pol zaposleni službi na voljo in sicer: »football equipment manager« v avgustu in med nogometno sezono po šoli in ob sobotah, ter poslovodja za knjigarno od 10. dop. do 2. pop. ob šolskih dnevih. Ako se zanimate, pokličite g. Simonisa med delovnikom na 391-9655.

Spominski dar—

Namesto šopka cvetja podarja Frank Staniša iz Geneve \$30 za študente v Mohorjevih domovih in sicer v spomin vekomu prijatelju te mladine, č.g. Mihaelu Bruncu. Za dar se lepo zahvali pov. J. Prosen.

Novi grobovi

Frances J. Skubic

Umrta je Frances J. Skubic, rojena Krause, vdova po Louisu A., mati Eileen Kidner in Louisa J., 9-krat stara mati, 2-krat prastara mati, sestra Anthonyja in Louise Konchar (Forest City, Pa.). Pogreb bo danes s sv. mašo dop. ob 11. v cerkvi sv. Marije Magdalene.

Naslednja številka AD—

Ker gre urednik AD ta petek v Toronto, kjer bo govoril na Slovenskem dnevu to nedeljo, bomo natisnili naslednjo številko šole v sredo, 30. julija, torej dan kasneje. Prosimo za razumevanje. Dalje sporočamo, da bo naša pisarna v ponedeljek, 28. julija, zaprta.

Darovi za parkališče—

Pri Slovenskem domu na Holmes Ave. že nekaj časa zbirajo prispevke za novo parkališče v bližini tega doma. Domov odbor je prejel v zadnjem času naslednje darove: Ameriška Dobrodela Zveza \$500; Alice Opalich (Fla.) \$50; Društvo Eastern Stars št. 51 ADZ \$25; Ann Grosel \$20; John Cech \$10; Chuck Krivec \$5; Frank in Donna Jasko \$5. Odbor Slov. doma se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje!

Ali lahko pomagate?—

Trgovina Sv. Vincencija Pavelskega potrebuje uporabne plinske peči, hladilnike in postelje. Kdor želi darovati, naj pokliče tel. št. 391-9655.

80-letnica—

V nedeljo, 3. avgusta, bo slovenska župnija Marija Vnebovzeta praznovala 80. obletnico svoje ustanovitve s sv. mašo in banketom, ki bo v Slov. domu na Holmes Ave. ob 1. pop. Članek na str. 2.

Večer z Voinovicheom—

Ameriško narodnostno gibanje (American Nationalities Movement) priredi v ponedeljek, 28. julija, zvečer ob 7. uri večer z županom Georgeom V. Voinovicheom in sicer v Hofbrau Hausu na E. 55 St. Vstopnice so po \$15 in vključujejo seveda večerjo. Rezervacije sprejema Irene Morrow (tel. 664-2470). Naj omenimo, da bo imel začetno molitev msgr. Louis B. Baznik, zapeli pa bodo Singing Angels. Pred kratkim je Voinovich praznoval svoj 50. rojstni dan, leta 1988 pa namerava kandidirati za zvezni senat zoper sen. Howarda Metzenbauma.

V slovenski lasti—

Bralcem sporočamo, da je nekdanja Kuharjeva restavracija v Genevi, Ohio, dobila nove slovenske lastnike, ki bi bili veseli obiskov rojakov in rojakinj. Če se mudite v okolici Geneve in želite dobro večerjo, obiščite to restavracijo!

VREME

Pretežno sončno danes z najvišjo temperaturo okoli 83° F. Spremenljivo oblačno jutri z možnostjo krajevnih neviht. Najvišja temperatura okoli 84° F. V četrtek pretežno sončno z najvišjo temperaturo okoli 85° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche

NAROČNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece

Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 — year; \$18.00 — 6 mos.; \$15.00 — 3 mos.

Canada:

\$42.00 — year; \$27.00 — 6 mos.; \$17.00 — 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Canada: \$22.00 — year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published every Tuesday and Friday except the first 2 weeks in July and the week after Christmas.

No. 55 Tuesday, July 22, 1986

Po proslavi Device v New Yorku

Ko smo se pred tolíkimi leti počasi bližali na transportni ladji General Stewart newyorškemu pristanišču, in sem bil z maloštevilnimi nadzornimi begunskimi sopotniki na izpraznjem krovu, sem v daljavi zagledal znameniti Kip svobode, oblit z jutranjimi sončnimi žarki. Kip sem poznal iz fotografij. Napotil sem se v notranjost ladje iskat ženo, da bi ji pokazal to znamenitost in da bi skupno doživela pogled na suho zemljo, ki so jo v jatah obletavali sivi galebi. Pokazal sem ji otoček s Kipom in dejal: »Vidiš, tam je pa Devica.«

Zakaj sem rabil ta izraz, še danes ne vem. A zgodilo se je, da se je v naši hiši udomačil in ohranil do današnjega dne. Naj mi bo zatorej dovoljeno uporabljati ga tudi v tem zapisu.

Sto let je minilo, odkar so to kovinsko soho Francozi poslali Ameriki kot dokazilo svojega prijateljstva. Spodobilo se je zatorej, da so Amerikanci to značilno, pomenljivo darilo ob stoletnici primerno proslavili. In to so napravili v obilni meri, lastni njihovim javnim prireditvam, ki jih ponavadi opremijo z mnogo »hoopla«, kot imenujejo nepotrebno, pretirano in včasih tudi kvarno cirkuško navlako, ki zmanjšuje dostojanstvo in kvalitetno moč prireditve same. Tudi pri proslavi Kipa svobode je bilo nekaj hoopla, vendar se lahko reče, da ni preveč motil in se je ves program tridnevne svečanosti odvijal dostojanstveno in v lepem redu, brez vidnejših nezgod — kar je ob udeležbi več kot milijona vnanjih obiskovalcev res pohvale vredno. Mestni župan je sicer poklical v permanentno službo celotno mestno policijo in moštvo obrežne policije in za nadure odštel več kot 3 milijone dolarjev — a kaj je to v primeri z uspehom!

Programa ne bom opisoval, saj so ga bili polni vsi časopisi. Viški so bili: prižig bakle na Kipu, nepozabna parada čudovitih ladij-jadric z vseh delov sveta, bojnih ladij v majestičnem drsenju po mirni gladini pristanišča, nočni čudež brezštevilih žarometov nad glavo Device, in zaključna koncertna prireditev v Centralnem parku mesta New York.

Kar bo napisano v naslednjem o tej proslavi in v zvezi z njo, je gledano z osebne perspektive tega pisca, vendar oprto tudi na analizo rojenega Amerikanca, priznanega in zelo agilnega sotrudnika lista *The New York Times*, ki se piše Russell Baker. Dostikrat zelo dovtipen v svojih stolpcih, se pa ukvarja tudi z resnimi in težkimi javnimi problemi in uživa splošno priznanje.

Ko sem poslušal slavnostne govornike, od najvišjega doli, govoreče o priseljencih in pribežnikih v to deželo in njihovih nagibih, se mi je zdelo, da se pretirano poudarja njihova želja po svobodi, ki da jih je gnala na tuje, ne pa želja po dolarju in slast avanturizma. Tisti priseljenci, ki so bežali iz domovine zaradi preganjanja, so v manjšini, drugi so prišli sem zaradi neomejene »opportunity« pridobiti si tu svetnih dobrin. Zdi se, da je istega mnenja tudi Baker, ko začne svoj članek tako: »To velja vsakemu imigrantu in njegovim potomcem, ki se niso izkazali (measure up)... Tistim, ki so ocenjevali svobodo za absurdno, tistim, ki so zaničevali

Slovenska šola pri Sv. Vidu — Piknik na Pristavi

CLEVELAND, O. — Štirideset učencev je preteklo leto obiskovalo slovensko šolo pri Sv. Vidu. Vsako soboto so se zbirali in vseh šest učiteljc se je trudilo, da so otroci vsakokrat bogatejši odšli domov. Trije učenci so letos v maju končali osmi razred: Marija Sever, Simon Smuk in Karolina Žitnik. Veseli smo njihovega uspeha in jim čestitamo. Posebne čestitke Mariji Sever, ki je bila nagrajena kot najboljša učenka slovenske šole. Za vse želimo, da bi znanje slovenščine izpopolnjevali z branjem, s poslušanjem slovenskih radijskih oddaj in zlasti z govorjenjem. Starši, stari starši, tete in strici naj jih k temu spodbujajo in jim pomagajo.

Osem let slovenske šole je dolga doba. Nešteto iger je moralo biti opuščeni, da je mladina imela čas za študij slovenskega jezika. Za to vztrajnost in marljivost gre učencem vsa pohvala. Vzor bodo vsem bodočim graduantom, da bodo tudi oni vztrajali in izrabili priložnost učiti se slovenskega jezika dokler jim je ta priložnost dana.

Drugo leto bo v osmem razredu sedem gojenec. Tudi za vse ostale v nižjih razredih vemo, da bodo redno kot do sedaj prihajali v šolo. Je pa velika potreba, da se še novi pridružijo. Število otrok v vrtcu slovenske šole je zanesljiv barometer, ki kaže, kako dolgo bo mogla slovenska šola še obstojati. Vse starše, ki imajo otroke v starosti 5 ali 6 let, in želijo, da bi se ti

učili slovenskega jezika, vabimo, da jih čimprej vpišejo v šolo. Kličejo naj gospoda župnika pri Sv. Vidu ali pa naj vpisnino izvršijo to nedeljo na pikniku slovenske šole, pri katerikoli učiteljici.

Piknik je vsako leto zadnja prireditev v šolski sezoni. Po tej prireditvi nastopijo tudi starši prezaslužene počitnice. Za slovo se bodo v nedeljo, 27. julija, še posebej potrudili, da bo vse zgledno pripravljeno. Lepo vas vabijo, da pridete na piknik in podprete njih delo in skrb za slovensko šolo.

Pridite zgodaj! Ob pol dvanajstih bo pripravljeni kapelici slovenska sv. maša, na kar vam bodo starši postregli z dobro pripravljenim kosilom. Tudi žeje ne bo treba nikomur trpeti, ker bo točilnica ves dan odprta. Kakor druga leta, bomo tudi letos pripravili srečolov. Kdor bo dobro lovil, bo ujel lepo moško kolo na deset prestav. Za bolj počasne lovce pa bo nastavljen še več manjših dobitkov.

Piknik slovenske šole je bil vsako leto dobro obiskan, za kar se odbor staršev vsem obiskovalcem najlepše zahvaljuje. Prijeten je občutek, da se slovenska skupnost zaveda, kako velike pomembnosti je zanjo slovenska šola. Zaupamo, da v tem občutku tudi letos ne bomo razočarani.

Na svidenje na Slovenski pristavi!

JML

DROBTINICE, SLADKE IN ŽALTAVE

CLEVELAND, O. - O Lemontu bom danes nekaj zapisal, o romanju k naši brezjanski Mariji Pomagaj.

Od začetka meseca majnika pa tja v november so ob sobotah, še več ob nedeljah, v Lemontu razne pobožnosti. Posebni dnevi pa so izrecno določeni za romanja posameznih društev. Tako romajo sledeče organizacije: Prekmurški klub, Slovenska ženska zveza, društvo Sv. Ane KSKJ, Zveza oltarnih društev iz Clevelanda. Poleg tega je vsakoletni Baragov dan. Za vse verno ljudstvo obeh spolov, za tiste, ki pripadajo ali pa tudi ne pripadajo nobeni zgoraj omenjeni organizaciji, je vsako leto Vseslovensko romanje in romanje Slomškovega krožka iz Clevelanda.

To leto je bil naš dan 28.-29. junija; temu romanju sem se pridružil tudi jaz. Domišljam si, da morda ne bi vse v redu poteklo, če mene v Lemontu, tako pri pobožnostih kakor v obednici, ne bi bilo. No res, eno mašo v nedeljo zjutraj sem prelenaril, bil pa sem vsakokrat prvi in do zadnjega v obednici. Soromarji pri moji mizi so videli, da pri vseh telesnih tegobah sem imel še dokaj dober »apetit«.

Naj samo kratko omenim, da so bili romarji iz Clevelanda v Lemontu z vsem zadovoljni, kakor tudi zadovoljni z vožnjo v avtobusu, v katerem je vladalo veselo razpoloženje. Res se je, če sodimo po starih merah, v avtobusu malo manj

molilo, zato pa se malo več pelo. Tudi hrana je bila dobra, duhovna hrana, kar je glavni namen romanja, ali vsaj bi morala biti, pa je vsak skrito po svoje doživljal. Jaz, ki v svojih slabostih duhovno hrano bolj po malem zajemam, čeravno bi jo potreboval veliko, sem mnenja, da je na poti v Lemont molitev enega rožnega venca z ducatom dodatnih očenašev, petimi litanijami in prepevanje Marijinih pesmi kar lepo. Članice Oltarnega društva molijo veliko več, zato so mene zavrnile, ko sem se ponujal, da bi romal še z njimi.

V presledkih med pobožnostmi je bilo ura ali dve časa, da smo se rokovali s prijatelji, ki pridejo z lastnimi avtomobili iz okolice Lemonta. Nekateri se poznamo še iz taborišč, drugi pa smo se seznanili na teh romanjih, saj v glavnem prihajajo na romanje vedno eni in isti ljudje. Le tistih, ki so včasih priromali, pa so odšli v večnost, več ni. Zato je po mojem gledanju bilo letos romarjev manj kakor druga leta. Za mlajše, pa tudi že v zrelih letih, romanje ni več privlačno, pa tudi se jim zdi, da ni potrebno. Tako pravijo nekateri, ki menijo, saj lahko molimo tudi doma.

Sedeč na klopi pred romarskim domom me je prijatelj tipaje vprašal: »No Janez, kaj ti misliš o temle našem Lemontu?«

»Nič drugega ne mislim kakor to, kar vidim. Propada-

mo. Romarski dom vpije po temeljitem popravilu. Kako žalosten je pogled na nekoč tako lepo jezerce z cerkvico, kjer danes raste vodna divja trava (biček), pripravljeno za leglo žab in krokodilov.«

In še me je vprašal: »Kje vidiš ti krivdo tega nazadovanja?«

»Prijatelj,« sem mu odgovoril, »prav gotovo ni krivda pri č.oo. frančiskanah. Je delno krivda moja, malce tudi tvoja in tisočev »naših«, ki smo, ne da bi se zavedali, zlezli v objem materializma. Za duhovne verske dobrine niti ni časa za razmišljanje.«

Še je prijatelj stavljal vprašanje: »In vidiš ti kakšen izhod?«

»Še nekaj zamišljam, pa so časi še predobri, da bi bilo to izvedljivo.«

Če je še kdo tako videl kakor sva midva s prijateljem, in razmišljal o tem, naj da ven na papir svoje mnenje. Naj mi bo oproščeno, če sem morda črnogled in tudi, če sem katero brez potrebe zinil.

Na žeganje vabim

Ponosen sem, da sem faran župnije Marije Vnebovzete, ki jo že dolga vrsta let skrbno vodi naš č.g. župnik Victor N. Tomc. Tudi se prizadeva, da bi ovce in kozle brez graje obdržal v staji, kar danes ni lahko.

Dne 3. avgusta bomo slavili 80. obletnico ustanovitve te naše župnije. Ob 12. uri se bomo s slovesno sv. mašo Bogu zahvalili za vse dobrote osemdesetih let — in počastili zaščitnico naše lepe cerkve Marije Vnebovzete. Po vsem končanem v cerkvi pa gremo na banket v Slovenski narodni dom na Holmes Ave., kjer bomo deležni telesnih dobrot in slišali še kaj o nastanku in razvoju fare.

(dalje na str. 3)

ideje o enakosti, in tistim, ki so sanjali sanje skopuštva in prišli sem, da bo postali bogati. Velja tudi onim, ki so zbežali izpod vislic, iskajoč skrivališče, kjer morejo lopovi varno prospevati.«

V nadaljevanju svojega razmišljanja Baker pravi: »To velja izdajalcem, kakršen je Tom Paine, ki je pobegnil iz Anglije, da bi se izognil vislicam za svoje radikalno politiko. Srečno časovno naključje je naredilo radikalnega Paine-a za heroja. Drugi emigranti niso bili tako srečni« (Sacco in Vanzetti).

(dalje na str. 3)

IN ŠE NEKAJ IZ JUNIJSKE KRONIKE...

NEW YORK, N.Y. - Vsa dogajanja v preteklem mesecu, v kolikor zadevajo življenje naše narodne skupnosti na Njujorškem, so nam tekla in se stekala, seveda, če odmislim par drugih, tako, da bi za letošnji junij lahko dejal: mesec smrti! Pa naj to pogledam ali premerim s farnim ali pa srenjskim pogledom. Saj smo imeli kar štiri primere smrti, nobenega rojstvenega.

Umreti pa vendar še nočemo, čeprav smo si kot farna skupnost slovenskega sv. Cirila na Osmi v New Yorku, na dan 4. julija, naložili že sedmi križ našega skupnega življenja. Svojega rojstnega dne kot svetocirilska slovenska skupnost pa nismo tega dne proslavljali. Prednost smo dali naši »Lady Liberty«. Pri tem obširnem slavlju smo bili Slovenci tudi udeleženi, svojega pa bomo imeli 13. septembra, ko bo blagoslovitev novega, velikega in umetniško izdelanega glavnega cerkvenega okna, ki bo poznano kot prvo Baragovo okno na Ameriškem.

Ravno junijski smrtni slučaj v naši njujorški narodni skupnosti, če jo smem tako imenovati, nam zgovorno povedo, da to skupnost sestavlja — srenja in fara. V obojnih imamo zavedne srenjčane in zavedne farane, poleg njih pa tudi mnoge nezavedne in nedejavne ter nedejavne. Primer smrti zavednega Ludvika Burgarja, mlajšega sem podal že v prejšnjem kroniškem zapisu. To je bil prvi smrtni primer v naši skupnosti, ki nas je že na drugi junijski dan prizadel.

Že dne 7. junija je umrla Dorothy Vavpotič, ki je živela kar v soseščini slovenskega sv. Cirila. Živela je v bloku, v istem kot naša ostarela, nekdanj tako delavna, zdaj onemo-

gla ter bolana Josie Grašek. Dorothy, lahko rečem, ne po svoji krivdi, je živela v odmaknjenosti skoraj vsa leta, čeprav hčerka zavednih Slovencev Franka in Dore Vavpotič. Umrta je v 69. letu svoje starosti. Mati je bila doma iz Ihana in bila ena od poznanih naših slamniških šivavk, ki so prišle iz Domžalskega v New York. Ene pred prvo svetovno vojno, druge pa po njej.

Od teh, ki so prišle pred prvo svetovno vojno, sta sedaj še živi dve. Prva je Pepa Kukovic, naša najstarejša faranka. V aprilu je dopolnila 96 let in bo že oktobra 11 let v domu za onemogle v Holli-u, NY. Ravno pred dnevi mi je v telefonskem razgovoru med drugim rekla: »Tonček, ljubček moj, veš, prav vsi so pozabili name...« Kar zbolelo me je, ko sem jo pred leti tedensko obiskaval v tem domu. Marsikdaj me je kdo popeljal tja, največkrat njen sin, mnogokrat pa tudi Frank Vojska in poprejšnji naš župnik oče Richard.

Druga najstarejša naša faranka je Josie Grašek, v 92. letu, in prav tako skorajda pozabljen. V bolnišnici na 20. cesti leži in čaka, kateri dom za onemogle ji bodo dodelili. Oba primera nam dajeta »zgodno« spričevalo naše krščanske ljubezni do bližnjega!

Kakor je Dorothy Vavpotič živela v odmaknjenosti od središču naše fare sv. Cirila, so njeni preostali sorodniki odločili, da se naj njen pokop izvrši v domači cerkvi, kjer so se poročili njeni starši. Pogrebna maša je bila v naši cerkvi sv. Cirila 9. junija. Mašo je opravil župnik oče Robert.

Tretji primer smrti v naši srenjsko-farni slovenski skupnosti se je dogodil v nedeljo, 22. junija, ko nam je oče Robert pri deseti maši oznanil: »Danes ob sedmi uri zjutraj je dotrpel Joe Klun, ki je bil dober naš faran, hkrati pa človek-Slovenec dobrega srca, ki je mnogim pomagal v mnogih primerih in ozirih...«

V torek zvečer, 24. junija, smo napolnili pogrebno žalo Glascott v Forest Hillisu. Župnik oče Robert je opravil molitve. Predsednik društva sv. Jožefa KSKJ pa se je poslovil od pokojnika v imenu vseh ter se mu zahvalil za vso njegovo res zglede dejavnost — in to dolgoletno — v organizaciji. Podčrtal je tudi Joe-ovo dobrosrčnost in njegovo zmerom pripravljenost za človekova dobra dela.

Zares, tako menim, nekateri v dejanjih žive krščansko življenje. In taki ljudje se menda tudi smrti ne boje, pa ravno takšnim, za čuda, jim s trpljenjem prihaja nasproti, da se srečajo z njo... Tudi Joe Klun — kot Ludvik Burgar — je veliko trpel, da je dosegel sončno poljano večnega miru.

V sredo, 25. junija, smo ga pospremili iz bližinske cerkve Gospe našega upanja v Forest Hillisu nekaj blokov od njego-

vega doma na pokopališče v Glendalu. Tam smo ga položili v zemljo, koder leži že nekaj naših rojakov, in kjer imajo že pripravljen svoj posmrtni zemeljski svet mnogi člani Jednote iz društev sv. Jožefa in Marije Pomagaj. To je rezultat posebne akcije, ki sta jo pred leti opravila Joe Klun in Jack Žagar.

Pogrebno mašo je opravil naš župnik Robert, kakor tudi molitve na pokopališču. V cerkvi se je od Joe-a poslovil njegov sin, ki nam je spregovoril o očetovi dobroti in ljubezni, v kateri ni nikdar mogel reči: Ne! Razen v primerih, ko se je hotel sin zvečer zakasnjavati s prihodom domov! To je primer trde vzgoje v prvi očetovski ljubezni!

Četrty primer smrti je šel skorajda neopaženo mimo nas, da nisem v zadnjem cerkvenem oznanilu bral, da sta Dolores in Tončka Kreck naročili mašo za pokojnega Rudija Lesarja. Tudi ta je živel odmaknjen v naši srenji, v katero je prišel po drugi svetovni vojni iz Kočevske reke v Sloveniji. Bil je pravi Slovenec iz Kočevskega, vendar med nas ni prišel. Bil je vnet lovec. In komaj 48 let star je umrl 30. junija in bil 3. julija pokopan na St. Charles pokopališču na Long Islandu.

Pa porečite, da se nam nit življenja ne trga, ko nas boginja Življenja tako poredko obišče. Na vse to premalo pomislimo, in zato nam ni do tridih naporov za ohranjanje življenja naše slovenske narodne skupnosti na Njujorškem. Prav je, da postajamo Amerikanci! Da pa pri tem ostanemo tudi zavedni, dejavni Slovenci, moramo v naših naporih ohranjanja opustiti ameriški mnogokrat poslovljeni pozdrav: Take it easy! Nobena lahkota ni — ohranjevati našo razpršeno skupnost pri življenju, v katerem nam mora biti slovenski sv. Ciril na Osmi pravi svetilnik.

Tone Osovnik

Letošnji Baragov dan v Marquettu

Marquettska Baragova zveza je za slavje letošnjega Baragovega dneva v Združenih državah ponovno izbrala mesto Marquette in določila 30. in 31. avgust. Oba dneva bo od 1. do 3. popoldne odprta tudi soba v hiši, kjer je b. sl. Friderik 19. januarja 1868 umrl. Tam bo razstavljenih več Baragovih osebnih predmetov.

Lastnik hiše Wilfred Fleury bo obiskovalce osebno spremljal in — kot je izjavil — rad dajal pojasnila in odgovarjal na vprašanja.

V soboto, 30. avgusta, ob 7. uri zvečer bo v marquettski stolnici maša in pridiga v slovenskem jeziku. V nedeljo bodo s slovesnostmi začeli ob 4. popoldne; slavnostni govornik bo škof Kenneth Povish, škof v Lansingu, glavnem mestu Michigana.

(dalje na str. 4)

DRAGA 86 XXI. ŠTUDIJSKI DNEVI

Trst, 5., 6. in 7. septembra 1986

Park Finžgarjevega doma
Opčine, Narodna ulica 89

Petek, 5. septembra 1986

Ob 17.00 — Predstavitev predavateljev na letošnji Dragi

Ob 17.30 — Predavanje: **Slovenska Cerkev med Bogom in Cesarjem.** (Kako je Cerkev na Slovenskem v zadnjih sto letih prilagojevala svoje nadčasno poslanstvo družbenopolitičnim razmeram.)

Po diskusiji zakuska in družabnost.

Sobota, 6. septembra 1986

Ob 16.00 — Slovesna otvoritev — nato

Predavanje: **Matične dileme med narodnostjo in državljanstvom.** (Intelektualec z mednarodnim obzorjem pretresa razne mogočnosti današnjega jugoslovantstva, od utopije do politične prakse.)

Po predavanju diskusija.

Nedelja, 7. septembra 1986

Ob 10.30 — Predavanje: **Blagodejna odvečnost krščanstva.** (Ali ni vera odveč? In Bog, ali ni tudi On odveč? Kakšen je torej pomen krščanstva, če lahko svet ostaja brez njega?)

Po predavanju diskusija in kosilo.

Ob 16.00 — Predavanje: **Po plovbi čez rdečo vodo.** (Pristanek na kakšnem bregu, po plovbi med Scilo Vesti in Karibdo Lenina, saj je Marx napisal tudi: Cilj, ki zahteva podla sredstva, ni dober cilj...)

Po predavanju diskusija, sklep, družabnost.

Letošnji predavatelji so etično prizadet marksist, sodobnosti odprt teolog, tvegano angažiran intelektualce, kulturno ugleden Neslovenec.

Nedeljska služba božja bo ob 9. uri na prostem v parku.

Društvo slovenskih izobražencev

Donizettijeva ulica, 3

34133 Trst, Italija

Telefon 76-81-89

Po proslavi Device v New Yorku

(Nadaljevanje s str. 2)

Med tiste, ki se niso izkazali uvršča Baker »trdo delavne« trgovce in podjetnike, ki so tolkli po lobanjih prišlekov in njih potomcev pri njihovem napornem delu, kakor tudi bančnike, ki so varali in goljufali vdove in sirote, ter vse imigrante in njihovo potomstvo, ki so kdajkoli govorili, da je Indijanec edino dober, kadar je mrtev. Potem pa našteva vse mogoče kriminalce, zločince, lopove vseh vrst in prevarante, za katere menda nimamo slovenskih besed, tem prišteva tudi vse petičnike, ki lahko podkupijo kongresnike, kakor tudi člani kongresa, ki ne plešejo radi po muziki podkupovalcev, pa pravijo pod pritiskom, da je pač »treba biti realističen«. In se na koncu Baker sarkastično vpraša: Kaj bi bila Amerika brez teh?

Ta pisec se ne strinja z njim zaradi ciničnega, zafrkljivega tona, toda stvari, ki jih navaja, so stvarne in resnične in je prav, nanje pokazati, kadar ameriška družba prekipeva navdušenja nad stanjem dejstev v tej edinstveni deželi. Mislim namreč, da je za vsako skupnost, tudi državno skupnost bistvenega pomena, da ne pretirava svojega resničnega ljudskega stanja in se nima v vsem za najboljšo na svetu. V Ameriki gre vse v ekstrem: i dobro i slabo. Pametno bi bilo se tega vedno zavedati in priznavati. Nemški pregovor pravi: Hochmut vor dem Falle, a po naše: domišljavost pelje v padec.

O televizijskem prenosu celotne slavnosti bi rajši molčal. Vendar bi moj pogled na proslavo ne bil celoten. Bil sem globoko razočaran. Tehnično prikaz dogodkov ni bil dobro aranžiran, niso dovolj kazali recimo parade jadrnic in bojnih ladij, bolj pa celotno panoramo pristanišča in posamezne ladje. Naravnost odklonilna pa je bila visoko pretirana komercialnost prenosa. Kakor da bi bila postaji proslava le dobrodošla prilika, da prenos natrpa z množico trgovskih, bogato plačanih oglasov. Oglasi so pa večidel ponujali razna jedila in kazali, kako ljudje jedo (ne jedo, ampak žro!) in pri tem ostudno pačijo svoje obraze, kako je bilo dobro, kar so pokusili. Taki oglasi so komaj dobri za morilske storije, nikakor in nikoli pa ne za slovesno proslavo Device v New Yorku. Omikana in civilizirana družba kaj takega ne bi smela trpeti. Vsaj ta pisec tako misli.

Zdaj po proslavi Device po mojem mnenju pol preveč in ob vsaki priliki kažejo na televiziji, kar je vsiljivo in odbija. Vsaka reč ima svoje meje in svoj okvir.

L. P.

Drobtinice, sladke in žaltave...

(Nadaljevanje s str. 2)

Letos vsakoletnega žegnanjskega festivala ne bo — izkažimo pa se na drug način, da se zavedamo finančnih potreb, ki pritiskajo tudi k nam, kakor drugod.

Preprosto in na kratko povedano: Pridite na slavje k nam, da mi pridemo k vam. Pridite nekdanji farani, ki ste morda z opravičljivim vzrokom faro zapustili. Zakaj se ne bi vsaj ob tej priliki domov povrnil. Obiščite ob tej priložnosti nas čistilci Marije Vnebovzete!

Za revne študente v Mohorjevih domovih so do zaključka tega šolskega leta 1985/86 še darovali sledeči: \$250 S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis.; \$50 N.N.; \$40 Janez Pičman; \$30 Štefan in Jožefa Zorc; \$10 Ljudmila Bohinc.

Za te in za darove celega šolskega leta se lepo zahvaljuje poverjenik Mohorjeve Janez Prosen

J.P.

Zamolčani trenutek zgodovine

(Povzeto iz Svobodne Slovenije)

(Nadaljevanje in konec)

Mislím, da sva ravno sedaj pri eni od najbolj spornih stvari. Je bilo teh civilistov veliko?

Ne, le manjši del. To so bili ljudje, ki jih je domobranska propaganda spravila preko meje, saj so domobranci med ljudmi širili parolo: Ko pridejo partizani, bodo vse pobili! Čez mejo so bežale cele družine, predvsem z Dolenjske in Ljubljane, tako svojci domobrancev, kot tudi drugi. Angleži so skupaj z domobranci predali tudi del teh civilov. Tako so bili svojci domobrancev med domobranci.

Kam pa so šli potem?

Transport, o katerem govoriva, je šel v taborišče Teharje pri Celju, drugi transporti pa so šli predvsem v taborišča na Kranjskem. Kot vem, so bili civilisti v Teharjah ločeni od domobrancev ter poslani v taborišče Šentvid pri Ljubljani, kjer so bili vsi zaslišani, kot vsi zaporniki v taboriščih, ter po ukinitvi taborišč izpuščeni ali pa obtoženi pred sodišči ter predani v zapore.

Koliko ljudi je bilo v transportu, katerega ste prevzeli?

Vsega skupaj je bilo okoli petnajst tovornih vagonov, to je približno kakih 500 ljudi. Vseh od Angležev predanih transportov pa naj bi bilo za nekaj tisoč ljudi.

Kolikor mi je znano, ti ljudje niso vedeli, da jih Angleži pošiljajo nazaj v Jugoslavijo.

Ne, menim, da niso vedeli. Zato so bili hudo presenečeni in prizadeti, ko so se znašli pri nas. V pogovoru so nam povedali, da so jim Angleži v vetrinskem taborišču povedali, da gredo v Italijo. Vse do našega prevzema vlaka so še vedno upali, da gredo v Italijo, ker pač niso povsem videli

zunanjega zastraženja od meje pri Dravogradu naprej. Angleži so uporabili to lažno informacijo zato, da bi se izognili neredom pri sestavljanju transporta.

Kdaj pa ste zvedeli za njihovo kasnejšo usodo?

Malo pozneje smo bili interno obveščeni, da so bili vojaški pripadniki predanih domobrancev, ki so imeli roke umazane s krvjo, izvensodno usmrčeni. Kot vem, se je to zgodilo za manjši, na Štajerskem nahajajoči se del domobrancev nekje v Mislinjski dolini, za tisti večji del, ki se je nahajal na Kranjskem, pa nekje v Kočevskem Rogu.

Tisti čas, od osvoboditve leta 1945, pa do sprejetja ustave DFJ 31. januarja 1946, je namreč OZNA s KNOJ-em izvajala poleg vojaških sodišč takorekoč obsodbe na smrt zaslišanih zapornikov v taboriščih sodelavcev okupatorja, ki so imeli roke umazane s krvjo v NOB. Kolikor vem, so izvensodne usmrtitve predlagale okrožne OZNE skupno s pripadniki KNOJ-a, izvršene pa so bile potem, ki jih je potrdila osrednja slovenska OZNA.

Vsa taborišča okupatorjevih sodelavcev, ki so bila opuščena konec leta 1945, so bila podrejena OZNI, zastražena pa s pripadniki KNOJ-a. O tem pooblastilo OZNE (centralistično in vojaško organizirane varnostno-obveščevalne službe, nastale leta 1944), ki je verjetno izviralo iz pooblastil predhodnice OZNE — odseka za notranje zadeve pri predsedstvu SNOS-a, specifične slovenske varnostno-obveščevalne službe (naslednice VOS-a, ustanovljene na II. zasedanju SNOS-a 1944. leta), pravi Mitja Ribičič v svojem članku *De mortuis ni nisi bene* v *Naših*

razgledih (št. 24/1984): »Odkolok SNOS-a je marca 1944 dal pooblastila celo enotam Narodne zaščite, da lahko obsojajo na smrt in ustrelijo vsakega zajetega oboroženega belogardista.«

Vkljub vednosti o takih izvensodnih usmrtitvah pa me je seznanitev z izvensodno obsodbo in z usmrtitvijo domobrancev spravila v nerazumevanje in začudenje vse do danes. Kot pravzaprav vojaška formacija v okviru SS, ki je kapitulirala pred Angleži, so bili le vojni ujetniki. Te pa so, vsaj Nemce, kolikor so bili vojni zločinci, sodila vojaška sodišča in vsi tudi niso bili obsojeni na smrt.

Kot ste že sami povedali, je vprašljiva ravno ta izvensodna usmrtitev. Med vojno je lahko bil čas za kočevski sodni proces proti Beli in Plavi gardi, po vojni pa se je bilo treba zateči k izvensodnim usmrtitvam.

Resda je potrebna izvensodne usmrtitve predanih, pravzaprav vojnih ujetnikov esovcev, domobrancev po končani vojni in osvoboditvi, ključno vprašljivo dejanje. Ta in druge izvensodne usmrtitve so se namreč dogodile po osvoboditvi kljub visoki razviti vojni slovenski sodni praksi in organizaciji, ki je dosegla višek v letu 1943 po kapitulaciji Italije, ko je bil organiziran kočevski sodni proces proti beli in plavi gardi.

Tudi organizacija in praksa, tako brigadnih kot vojaško-področnih sodišč, NOV, tudi na neosvojenih ozemljih že v letu 1944, ki jim je po ukinitvi VOS-a morala slovenska služba za notranje zadeve predajati obtožence za sodelovanje z okupatorjem, nasprotuje potrebi po izvensodnih obsodbah in usmrtitvah v osvobodjeni domovini po koncu vojne.

Vprašljivo je tudi konspirativno organiziranje teh obsodb in usmrtitev ter molčanje ali lakirano pisanje o njih. Zaradi tega sem tudi napisal pismo reviji *Borec*, ki je bilo na iniciativo uredniškega odbora tudi objavljeno, kot odpor na lakirano pisanje Milice Strgarjeve o obsodbi in usmrtitvi domobrancev ter navajanju citatov iz emigrantske literature.

Na žalost je bilo iz pisma odstranjeno moje izraženo nerazumevanje na lamentacije (ob raznih priložnostih prav tako v *Borcu*) Ivana Križnarja, zakaj kljub iniciativi Inštituta za raziskavanje delavskega gibanja zaradi nasprotovanja nekih teles na RK SZDL in CK ZKS ne objavijo dokumentov o medvojni izdaji domobrancev.

Na poseben način je to zadevo sprožil Edvard Kocbek...

O izvensodni usmrtitvi je bilo pisano šele potem, ko je Edvard Kocbek spregovoril o tem v svojem nesrečnem razgovoru, nato sramežljivo v reviji izven Slovenije dr. Dušan Biber, govorenje in pisanje o tem pa je postalo aktualno šele, ko je nekdanji predsednik OF in njen soustanovitelj spregovoril v *Delu* v zanj čudnem

nazivu »o roških žrtvah« v posthumi kritiki delovanja Edvarda Kocbeka, čemur je seveda takoj pritegnil Kocbekov »sovražnik št. 1«, njegova nekdanja desna roka med NOV Jože Javoršek.

Največ sta o tem napisala partizanska vojaška oziroma politična funkcionarja Mitja Ribičič (v že citiranem članku v *Naših razgledih*) in Zoran Polič v *Dnevniku*, 15. decembra 1984, v članku *Alternative*, sprava in komu spomenik.

Ribičič meni, da je izvensodna usmrtitev domobrancev »objektivno izsiljen ukrep znotraj faze osvobajanja Jugoslavije v sklopu zaključnih operacij«. Polič pa je v dilemi, »ali je bilo pred samim dejanjem kot iniciative za obračun izdano povelje področnega štaba ali kakega posameznika; ali pa je bila to spontana akcija borcev, ki je poveljstvo ni hotelo ali ni moglo preprečiti...«

...

Pa še o Poličevih dilemah. Vsa taborišča so bila pod upravo OZNE za Slovenijo, katere vodstvo je bilo kadrovsko povezano z najvišjim vodstvom Slovenije, zastražena pa so bila s pripadniki slovenske divizije KNOJ-a. Tehnično je lahko le vodstvo OZNE in štab divizije KNOJ-a bil tisti »področni štab... kak posameznik... ali akcija borcev«, o katerih Polič piše.

Iz Škocjanskih jam sedaj vozi dvigalo

MATAVUN — Konec preteklega mesta so slovesno poglani izvažalno napravo (poševno dvigalo) iz Škocjanskih jam, ki pomeni pomemben vzgon tamkajšnjemu turističnem razvoju. Izvažalna naprava — poševno dvigalo prepelje v dobri minuti 30 oseb do izhoda iz jame in tako pomaga obiskovalcu premagati 64 metrov višinske razlike, ki so jo morali prej gostje opraviti peš. To seveda ni bil mačji kašelj, saj gre za višino približno 24-nadstropne stolpnice.

Zaradi te premagane ovire ocenjujejo turistični delavci, da bodo letos namesto 50 tisoč gostov (kot prejšnja leta) že prvo leto vodili skozi Škocjanske jame 90 tisoč obiskovalcev. V naslednjih letih bodo to število povečevali do 250 tisoč.

Poleg izvažalne naprave so uredili dostop, parkirišče, postavili še montažni gostinski objekt (v bistvu gre za lani sporno piransko »barko« s Tartinijevega lrga v Piranu, ki so jo letos preselili v Matavun) in uredili nekaj komunalne infrastrukture. Tako je naselje Matavun dobilo tudi pitno vodo po vodovodu.

(Urednik A.D. je prvič obiskal Škocjanske jame že l. 1954, ko še niso bile postale žrtev onesnažene vode iz okoliških industrijskih obratov. Z očetom sva imela posebnega vodnika, sorodnika prijatelja iz Clevelanda. Trije smo bili sami v jami, ki v mnogih krajih še ni bila umetno razsvetljena. Ob slovesu mi je vodnik

dal majhen stalaktit, ki ga še vedno hranim.

ISKRICA

Značaj se mora presojati in meriti po globokosti prepričanja in po stanovitnosti, s katero se varuje in brani to prepričanje.

J. Trdina

Letošnji Baragov dan v Marquettu

(Nadaljevanje s str. 3)

Sedanji glavni postulator Baragove zadeve v Vatikanu, frančiškan p. Bruno Korošak, je v začetku julija preko Toronta in Saulta Ste. Marie (Ontario) potoval v Marquette. Tam bo ob Baragovem arhivu ostal in delal dva meseca, da bo dopolnil vse potrebno za poslednjo predstavitev Baragove svetniške zadeve Cerkvi, imenovano »Positio causae«.

Povedal je, da Baragov uradni cerkveni postopek napreduje z zadržanimi, a trdnimi koraki. Zadeva je namreč dospela do višine, ki jo more obvladati le izvedenec in učenjak. P. dr. Korošak je izrazil upanje, da — ako bo božja volja — se bo postopek jeseni temeljito premaknil. Vso zadevo je ponovno priporočil v molitve.

Slovenci v Ontariu bodo Baragov dan obhajali na Slovenskem letovišču v nedeljo, 7. septembra.

(Božja beseda)

MALI OGLASI

For Sale by Owner

3 family house. St. Vitus area. Good income. 531-1799 after 6 p.m. (54-57)

For Sale — Pawnee Ave.

3 bdrms. Garage. Full basement. \$48,500. Call 261-9558. (55-58)

For Sale by Owner

Landscaped, 1 floor Euclid brick ranch, on a slab. 15 x 29 family rm., W.B.F. and air conditioned. 3 bdrms., all w/air conditioning. 26 x 10 cement patio. 2 full baths. Eat-in kitchen. Fenced yard. Many extras. \$65,000. By appt. — 261-8397. (54-55)

Hiše barvamo zunaj in znotraj Tapeciramo (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIK Pokličite 423-4444 ali 729-1023 (x)

For Rent

5 rooms, up. Grovewood-Waterloo area. \$240 per month. Call 531-5667. (54-55)

KVALITETNA POPRAVILA

Vseh vrst garažnih vrat, odpiralcev in radijskih kontrol. Popravljam tudi električno napeljava in naprave. Kličite 268-0100. (x)

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvoposteljna soba \$39.00. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI!

PH-PALACE HOTEL, Corso Italiana 63

34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

Kanadska Domovina

Slovenska izseljenska matica in njena 5-letka

TORONTO, Ont. — V marčevi številki *Rodne grude* sem bral, da se je vršil občni zbor Slovenske izseljenske matice, na katerem je bil ponovno izvoljen za dve leti tov. Matjaž Jančar kot predsednik, za podpredsednika pa so istotako izvolili tov. Bojana Lubeja.

Na tem občnem zboru je bil sprejet tudi delovni načrt, ki je raztegnjen tja do l. 1990. Poudarjeno je bilo, »da Slovenska izseljenska matica ne bo menjala svoje načelne usmeritve, temveč da jo bo le dograjevala in jo po potrebi prilagajala sodobnim razmeram«.

Nadalje so prišli do sledečega zaključka: »Težišče dela Slovenske izseljenske matice se bo v prihodnje vsekakor čedalje bolj usmerjalo k delu z mlajšimi generacijami potomcev naših izseljencev...«

Med predlogi in nalogami, iznešenih na tem občnem zboru, je nekaj zanimivih dolgoročnih načrtovanj, ki jih bo Matica v naslednjih petih letih zasledovala. Od teh naj omenim le tiste, ki iz delovnega načrta najbolj izstopajo:

— *Sodelovanje z izseljenci in njihovimi potomci ne glede na njihovo svetovnonazorsko opredelitev, če njihovo ravnanje ni sovražno naravnano do SFRJ.*

— *Načrtno je treba podeljevati štipendije potomcem slovenskih izseljencev za redni in diplomski študij v Sloveniji.*

— *Spodbujati je treba razvoj poletnih šol slovenskega jezika in iskati oblike, kako bi bila ta šola dostopna tudi udeležencem z južnega dela zemeljske oble.*

— *Izdati je treba učbenike slovenščine za potrebe slovenskih društvenih šol v prekomorskih državah in se zavzemati za pošiljanje učiteljev med izseljence.*

Iz teh nekaj besed se da razbrati, da naloga Slovenske izseljenske matice (propagandne agencije sedanjega komunističnega režima) kljub lepim in narodno obarvanim besedam ne pomeni prizadevanje za našo jezikovno in kulturno-narodno ohranitev, temveč le poskus penetracije opozicijske emigracije in zabijanje klina med povojnimi begunci in njihovim novim rodom, ki je bil že v tujini rojen in so mu zlodejstva sedanjih oblastnikov malo znana. Da je tako, predvsem nosijo odgovornost starši, ki svojim otrokom niso razložili, zakaj so v Kanadi in kaj jih je prisililo, da so svojo lepo domovino Slovenijo zapustili. Nekaj krivde pa je tudi iskati v slovenskih šolah (tudi v tukaj izdanih učbenikih), ker se naši mladini ni dalo vedeti, kaj se je v Sloveniji godilo v letih vojne in komunistične revolucije, in kaj se je zgodilo s tistimi Slovenci, ki so jih Angleži v maju 1945 vrnili v našo ljubljeno domovino.

Cilj SIM je torej osvojiti našo mladino; ločiti jo od tistih principov, zaradi katerih smo danes Slovenci po vseh kontinentih zemeljske oble. Ti principi so: naša katoliška vera, naša zvestoba naši narodno-kulturni preteklosti, in svoboda — resnična svoboda —, ki je bila našemu narodu odvzeta z zmago staliniščične revolucije v Sloveniji.

Že v nekem drugem članku sem citiral besede dr. Marka Kremžarja, ki jih je tako časovno izrazil: »Bojujemo zadnjo odločilno bitko. Bitko med komunistično vztrajnostjo in našo zvestobo.«

Upam in molim, da bo naša zvestoba zmagala.

Otmar Mauser

Ob obisku grofa Nikolaja Tolstoja

TORONTO, Ont. — Sledita pozdravno pismo torontskega nadškofa koadjutorja dr. Alojzija Ambrožiča, ki je bilo prebrano na slavnostni večerji, prirejeni na čast pisatelju Nikolaju Tolstoj 17. junija 1986 ob priložnosti njegovega obiska med torontskimi Slovenci, in pozdravni nagovor Staneta Pleška ob isti priložnosti. O.M.

Besede škofa Ambrožiča

Dragi prijatelji!

Ko sem leta 1948 prišel v Kanado, sem v polomljeni angleščini skušal svojim sošolcem razložiti stvari, ki so se koncem maja in v začetku junija l. 1945 odigravale v Vetriju in v Peggezu. Mojo zgodbo so brezbrizno zavrnil, češ da Britanci kaj takega niso

zmožni storiti. Pozneje, ko je maršal Alexander postal Guverner Kanade, me je večkrat obšla misel, da bi ga obiskal in povprašal glede izročanja slovenskih domobrancev Titu in Kozakov Stalinu. Na žalost, tega nikoli nisem storil.

Mislil, da govorim v imenu mnogih, ko izražam globoko hvaležnost grofu Nikolaju

Narodna in kulturna tlaka

TORONTO, Ont. — Ne vem, če je to pravi naslov besedam, ki jih mislim tu zapisati. Zapisal pa bi rad v pojasnilo nekaterim ljudem, ki so me ponovno spraševali, koliko sem plačan za svoje pisanje v *Kanadski Domovini*. Skeptiki ne verjamejo, da pišem iz ljubezni in prepričanja in da papir, poštnino in vse ostale stroške plačujem iz svojega žepa. Ko človek o tem premišljuje, se mu res zdi neumno, zakaj se ukvarja s pisanjem, ki vzame toliko časa, dostikrat članki niso objavljeni, četudi se pisec trudi, da bi napisal kaj spodobnega in poučnega za slovensko javnost.

Slovensko časopisje v zdomstvu je odvisno od teh neplačanih dopisnikarjev, ki redno pošiljajo svoje dopise in tako polnijo strani naših listov in jih ohranjajo pri življenju.

To spada v narodno in kulturno tlako, ki jo z ljubeznijo do slovenskega jezika in do naše narodne zgodovinske preteklosti posamezniki gojijo in ji ostajajo zvesti s svojim pisanjem, s katerim posredujejo svoje misli tudi tistim, ki niso pisateljsko nadarjeni, pa redno čitajo in črpajo svoje moči iz pisane slovenske besede, ki jih ohranja zveste slovenstvu, slovenski svobodi in 1200-letnemu slovenskemu krščanstvu.

V tem je motivacija mojega pisanja. Toliko v razlago tistim, ki mislijo, da se s svojim pisanjem udobno preživljam.

Otmar Mauser

Tolstoj, da je napisal njegovo najnovejšo knjigo »The Minister and the Massacres«. Njegova prejšnja knjiga, »Victims of Yalta«, ki je izšla pred nekaj leti, je bila silno važen doprinos k odkrivanju najnovejše zgodovine in je pospešila spoznavanje, česa je človek zmožen pri zadajanju zla sočloveku v imenu ideologije, napredka, celo v imenu pravice, ali pa zgolj zaradi sebične koristnosti. Njegova najnovejša knjiga pa govori o smrti naših prijateljev in sosedov, o naših solzah in žalosti in strašne groze. Rad bi se mu zahvalil iz dna srca za njegovo skrbno raziskovanje, za njegovo vztrajnost, predvsem pa za njegovo zvestobo resnici.

Dr. Alojzij Ambrožič
Koadjutorski nadškof
Toronta

Nagovor S. Pleška

Spoštovani gostje, častiti duhovniki, gospe in gospodje!

V imenu veteranskih organizacij slovenskih domobrancev pozdravljam vse, ki ste prišli na ta večer s pisateljem grofom Nikolajem Tolstojem.

(dalje na str. 6)

27. SLOVENSKI DAN

posvečen

slovenskemu jeziku

glavni govornik: dr. R. Sušelj

Nedelja, 27. julija 1986

Na Slovenskem letovišču pri Boltonu

Slovensko-kanadski svet

Katoliški voditelj se drži vere

Emigrantski nadškof nasprotuje ženskemu duhovništvu in komunizmu

Pod tem naslovom je torontski prestižni dnevnik *The Globe & Mail* v soboto, 5. julija 1986, prinesel obširen članek izpod peresa Stanley Oziewicz, v katerem pisec obravnava imenovanje našega rojaka dr. Alojzija Ambrožiča za torontskega nadškofa koadjutorja s pravico nasledstva, in prinaša različna mnenja, ki so se ob njegovem imenovanju med torontskimi katoličani sprožila in porodila.

Jaz osebno ne bom presenečen, če se bo skupina levičarsko usmerjenih katoličanov pritožila v Vatikan, da je sv. oče papež Janez Pavel II. napačno ravnal, ko je za naslednika kardinala Carterja izbral nekoga, ki »komunizem pozna« in je »tujec« v anglosaxonski deželi, kar naj bi ga delalo neprimerne za to višeno službo.

Ker je članek zelo izčrpen in zanimiv, sem ga za bralce *Kanadske Domovine* in za splošno slovensko javnost prevedel.

Oziewicz svoj članek pričinja s citatom iz spisa, ki ga je škof Ambrožič napisal l. 1983 o emigrantih za »The Canadian Catholic Historical Association«. Med drugim je škof takrat o emigrantu takole pisal: »On postane neupogljiv (emigrant namreč), in se upira spremembam in izpričuje — tako se zdi na prvi pogled — enotirno mišljenje. Pri tem pa postaja modrejši in je manj dovzeten za kratkotrajna navduševanja.«

Ta opis, poln paradoksov, je primeren portret emigranta, ki je te besede zapisal, namreč Alojzija M. Ambrožiča, ki je bil nedavno imenovan za naslednika kardinalu Emmetu Carterju in kot bodoči voditelj 1,1 milijona katoličanov torontske nadškofije, ki je največja, najbogatejša in najvplivnejša angleško-govoreča nadškofija v Kanadi.

Med katoličani je bilo to povišanje sprejeto z mešanimi občutki. Tisti, ki so zaskrbljeni zaradi njegovega imenovanja, želijo ohraniti svojo anonimnost in poskušajo prikazovati in osvetljevati le negativno stran, ki naj bi jo to imenovanje prineslo. Drugi, ki so nad

njegovim imenovanjem navdušeni (med temi sem tudi jaz, moja op.), si ne delajo pregla-vice, da so registrirani kot zagovorniki pozitivne strani, katero novi nadškof zagovarja.

Malo ali pa nič nejasnosti ni, da se ne bi vedelo, kje močan in srčen 56-letni nadškof Ambrožič stoji v vprašanju cerkvene doktrine. To predvsem zato, ker je zanj svet pobarvan v črno-belem, vmes pa zelo malo sivine. Pri tem se ne boji svojega prepričanja izpovedovati.

»V sedanji teološki atmosferi bi rekel, da sem doktrinarno konservativen,« je dejal v intervjuju v skromnem župnišču cerkve sv. Križa v vzhodnem delu mesta, kjer živi že več let. »Sam sebe gledam kot človeka, ki želi ohraniti integriteto naše katoliške vere.«

Za nadškofa Ambrožiča, učitelja sv. pisma, to pomeni nesporno zvestobo osnovnim verskim resnicam, kot so božanstvo Jezusa Kristusa in prepričanje, da je On resnično navzoč v zakramentu sv. Eucharistije, v kateri sta kruh in vino posvečena in sprejeta v spomin na Njegovo smrt.

To pomeni tudi, da se strinja s celebratom duhovščine, kar smatra za tradicijo, ki se piše z majhno začetnico »t«, in da prav tako nasprotuje posvečenju žensk v duhovnike iz čisto dogmatičnih razlogov.

»Navsezadnje,« je dejal glede možnosti, da bi ženske postale duhovniki, »Cerkve tega ni uvedla. To je že samo po sebi zadosti močan argument, da tudi v bodoče do tega ne bo prišlo. To niso nikakšni predsodki. Tega enostavno ne sprejemem. Tudi ni moški šovinizem, ki se boji, da bo zgubil oblast.«

Njegova teološka konservativnost in mladostna doživetja v vojskujoči Evropi in pozneje kot begunca v begunskih taboriških, so močno vplivali na njegovo politično in socialno mišljenje.

To v taki meri, da je neka članica ženskega verskega reda, ki pa noče biti imenovana, dejala: »On vidi komuniste za vsakim grmom. Težava je v tem, da so to vzhodno-

(dalje na str. 6)

KOLEDAR PRIREDITEV

V »Koledar« pridejo prireditve društev in drugih organizacij, ki objavljajo v »Imeniku društev« vsak mesec. Vključene so tudi prireditve, ki so v uredniškem mnenju koristne za našo skupnost.

JULIJ

27. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

27. — MZA krožek v Milwaukee priredi Misijonski piknik s sv. mašo ob 11. Kosilo, igre in srečolov.

AVGUST

3. — Župnija Marija Vnebovzeta na Holmes Ave. priredi banket ob 80. obletnici svoje ustanovitve. Banket bo v Slov. domu na Holmes Ave. ob 1. pop.

9. — Balincarski krožek Slovenske pristave priredi družabni piknik na SP.

10. — S.K.D. Triglav, Milwaukee priredi drugi piknik. Sv. maša ob 11., sledita kosilo in ples. Igra Amonov orkester.

13. — Federacija slovenskih upokojenskih klubov priredi piknik na SNPJ farmi na Heath Rd.

17. — St. Clair lovski klub in Prlmorski klub priredita skupen piknik na Lovski farmi na Ravenna Rd. Kosila servirana po 1. uri pop. dalje.

24. — Slovenski dan na Slovenski pristavi, v proslavo 25-letnice SP. Sodelujejo slovenska kulturna društva v Clevelandu.

31. — Ansambel »Alpski sekstet« praznuje svojo desetletnico javnega nastopanja na Slovenski pristavi.

SEPTEMBER

12. — Ženski odsek pri Slovenskem domu za ostarele priredi kartno zabavo v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti.

13. — Fantje na vasi priredijo koncert v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Po koncertu ples. Igra Alpski sekstet.

14. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

21. — Društvo SPD Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

21. — Slovenski dom na West parku priredi ples. Igra Jeff Pecon orkester.

28. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi kosilo v avditoriju.

28. — St. Clair lovsko društvo priredi pečenje školjk na Lovski farmi, 6599 Ravenna Rd.

28. — S.K.D. Triglav, Milwaukee priredi Vinsko trgatev. Kosilo opoldne, sledi veselica.

OKTOBER

18. — Tabor, DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

18. — Glasbena Matica poda večerjo, koncert in ples v SND na St. Clair Ave. Igra Don Slogar orkester.

26. — Slomškov krožek priredi kosilo v dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1.30 pop.

26. — Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER

8. — Belokranjski klub priredi martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

9. — Pevski zbor Jadran priredi koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd.

9. — Slovenski dom na West parku priredi ples. Igra Ray Champa orkester.

15. — Štajerski klub priredi martinovanje v dvorani pri Sv. Vidu. Igrajo Veseli Slovenci.

DECEMBER

6. — Slovenski Dom št 6 ADZ praznuje 75-letnico z večerjo in plesom v SDD na Recher Ave. Igra Joe Fedorchak orkester.

JANUAR

31. — Tradicionalna »Prstavka noč« v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

FEBRUAR

21. — St. Clair lovsko društvo priredi Lovsko večerjo v Slov. nar. domu na St. Clairju.

Več vernikov - manj duhovnikov

Število katoliških vernikov je v preteklem letu zopet nekoliko narastlo, toda manj je duhovnikov, redovnikov in redovnih sester.

Official U.S. Catholic Directory poroča, da je 1. januarja 1986 bilo v Ameriki 52.654.908 katoličanov, kar je za 368.865 več kot v prejšnjem letu.

Toda število duhovnikov se je v istem času zmanjšalo za 134, to je na skupno število 57.183. Število redovnic je padlo za 1843 manj kot v prejšnjem letu in redovnikov 115.

V začetku tega leta je od 19.313 katoliških župnij bilo 1183 brez stalnega župnika.

Ob obisku grofa Nikolaja Tolstoja

(Nadaljevanje s str. 5)

O pisatelju grofu Tolstoj sem prvič zvedel malo pred letom 1980, ko sem bral njegovo knjigo »Žrtve Jalte«, ki je zgodovinski prikaz prisilnega vračanja sovjetskih državljanov v Sovjetsko zvezo po koncu druge svetovne vojne. To prisilno vračanje je bilo dobro poznano prizadetim emigrantskim skupinam, v zahodnih demokratičnih deželah pa je bilo neznano ali pa vzeto kot nekaj neverjetnega.

Glavna zasluga knjige »Žrtve Jalte« je v tem, da je angleško-govoreči svet opozorila na strašno usodo sovjetskih državljanov, ki so med vojno bežali izpod komunistične oblasti, in Belorusov, ki so se umaknili že za časa civilne vojne (revolucije). Ob koncu vojne so bili ti begunci v velikem številu zbrani v predelih zahodne Evrope, katere so osvobodile zmogovite britanske in ameriške armade. Več kot polovica teh prisilno vrnjenih od Angležev in Amerikancev je bila pobita takoj ob predaji, drugi pa so bili poslani v kazenska delavska taborišča (največ po Sibiriji), od koder so se le redki vrnili.

Kot večina od vas ve, smo tudi Slovenci ob koncu vojne doživeli isto usodo. Podobno, je zelo malo ne-Slovencev vedelo ali verjelo, da se je kaj takega sploh zgodilo. Vsa leta po vojni je bila Jugoslavija zelo redko šteta med komunistične države, in Tito je veljal za boljšega, bolj človečanske vrste komunista.

Toda, berite samo sedmo poglavje te nove knjige, pa boste prepričani, da so Tito in njegovi rablji po krutosti presegli samega Stalina. Prav zato smo bili zelo veseli, ko smo pred nekaj leti zvedeli, da grof Tolstoj nadaljuje s svojim raziskovalnim delom o prisilnem vračanju in se posebno zanima za narode, ki so bežali na britansko zasedbeno področje Avstrije, med katerimi smo bili tudi Slovenci. Vse to delo je zbral v svoji najnovejši knjigi »Minister in množični umori«.

Nikolaj Tolstoj je bil rojen v Angliji petnajst let po očetovem begu iz Rusije. Študiral je na Wellington College-u, na Kraljevi vojaški akademiji in na Trinity College-u. Diplomiral je iz polpretekle zgodovine

Katoliški voditelj se drži vere

(Nadaljevanje s str. 5)

evropski, sovjetski komunisti. V vprašanju Nikaragve pa Ronald Reagan prikaže skoraj kot liberalca.«

(Dobra sestra, ki je dala to izjavo, seveda komunizma ne pozna kot ga poznata Janez Pavel II. in nadškof Ambrožič in ne ve, da med komunisti ni razlike, pa naj so ti v Moskvi, Ljubljani, Havani, Managvi ali pa v Torontu. Op. moja.)

Nadškof Ambrožič se ne boji kritično ocenjevati »načrtno zanikanje Boga in verskih vrednot v določenih družbah«. V tiskovnem poročilu ob priliki njegovega imenovanja za nadškofa je dejal, da pri tem govori »o Sovjetski zvezi in delno tudi o Nikaragvi. Pri tem se zavedam, da bo vključen te zadnje pri nekaterih ljudeh sprejeto z nevoljo in da moje gledanje na to ne bo preveč popularno. Ni pa nobene dvoma, da tam vlada marksizem-leninizem, torej komunistični režim.«

Nadškof Ambrožič je dejal, da je že pred leti pričel brati sandinistično literaturo. »Je tipično marksistična agit-prop (agitacijska propaganda). Popolnoma odgovarja komunistični formi, tako dosledno jo zagovarja. In če izgleda tako, če diši tako in tudi govori tako, potem drugega ne more biti.«

O Jugoslaviji

V Jugoslaviji, kjer je bil rojen, je nadškof Ambrožič dejal, da je veliko katoličanov sodelovalo v osvobodilnem boju. »Tisti, ki se po vojni niso uklonili, so bili porinjeni na stran,« je dejal, »mnogi od

in postal dopisni član Royal Society of Literature in častni član St. Anthony's College-a v Oxfordu.

Po naravnem pravu je Tolstoj dedič Tolstojevskega in Miroslavskega rodu, živi pa blizu Oxforda v Angliji s svojo ženo Georgino in otroci: Alexandra, Anastasia, Dimitri in Xenia.

Njegove prejšnje publikacije so: Victims of Yalta, The Half-Mad Lord, Stalin's Secret War, The Quest for Merlin, in pa The Tolstoys. Victims of Yalta je bila ocenjena kot knjiga, na katero bi bil Lev Tolstoj ponosen, povzročila pa je postavitev javnega spomenika tem žrtvam v središču Londona.

Tolstojeva najnovejša knjiga, ki je izšla aprila 1986 z naslovom »Minister in množični umori«, govori o prisilnem vračanju Kozakov ZSSR, Hrvatov, Slovencev, Srbov in drugih pa Titovim partizanom iz Avstrije v letu 1945.

Štejem si v čast in dolžnost, da vam predstavim grofa Nikolaja Tolstoja!

teh so danes dobri, ponižni in poslušni člani partije.«

Nekateri katoličani si napačno predstavljajo, ko verjamejo, da je možno sprejeti marksistično socialno skrb in jo ločiti od zmotne ideologije marksizma, ki predstavlja javno zanikanje Boga, je dejal nadškof.

»Komunisti se jim samo smejejo. Doma poznam komuniste, ki se kristjanom samo smejejo.«

Ti nadškofovi pogledi so vseč zlasti ortodoksnim katoličanom, ki pripadajo desnemu krilu političnega opredeljevanja.

»On nima nobenih iluzij glede totalitarnih držav,« je dejala pisateljica Anne Roche. »On ne bo bedasto, slepo in napol prisoten sledil enostranski poti, ki vodi v komunistično državnost.«

Nadškofovi pogledi pa vznemirjajo lokalne katoliške levitarje, ki podpirajo Sandiniste.

Neki laični učitelj na višji šoli, ki je zapleten v vprašanja socialne pravičnosti v latinski in južni Ameriki in je blizu duhovnikom in nunam, ki zagovarjajo osvobodilno teologijo, je dejal, da je dobil veliko klicev od duhovnikov, ki so bili zelo razočarani nad imenovanjem Alojzija Ambrožiča za nadškofa koadjutorja.

Vidijo ga kot moža, ki je veliko bolj zainteresiran v sekularizmu in ateizmu, kot pa za mir in pravico, je dejal omenjeni učitelj. »Za tiste, ki se bavimo z vprašanjem miru, vemo, da naslednjih 20 let ne bo prišlo veliko pomoči iz nadškofijske pisarne.«

Nadškof postaven in skromen

Nadškof Ambrožič, visok in postaven mož, se v črni obleki in v duhovniškem ovratniku najbolje počuti in skromno živi v hiši poleg torontske cerkve, kjer deluje že dolgo vrsto let.

Vozi avto Chevrolet in se izogiba podobi korporacijskega škofa, kakor nekateri katoličani gledajo na kardinala Carterja, ki rad zahaja v družbo vplivnih in bogatih ljudi. »On ima način življenja, ki ni prav nič luksuzno,« je dejal Richard Garnett, glavni direktor nadškofijske kampanje za Sharelife. »Pričakujem, da bo tako nadaljeval, kajti drugače ne bi odgovarjalo njegovemu karakterju. Vendar je odgovorna služba tista, ki moža počasi oblikuje.«

Če kje, se bo nadškof Ambrožič priključil akademski eliti. Tako trdijo nekateri, ki ga poznajo.

Družina nadškofa Ambrožiča je emigrirala v Kanado po treh letih življenja v begunskem taborišču v Avstriji po

(Dalje na str. 8)

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

Papežev teden dni po Kolumbiji

(Po Kat. glasu) — V zgodnjih popoldanskih urah, je sv. oče v ponedeljek, 1. julija, pristal na letališču v Bogoti, prestolnici Kolumbije, kjer sta ga sprejela sedanji predsednik Betancour in novoizvoljeni Barco, ki ga bo nasledil 7. avgusta.

Razna srečanja

Po običajnih pozdravah se je papež podal v stolnico, kjer so ga čakali škofje, duhovniki, bogoslovci in redovniki. Janez Pavel II. jim je priporočil, naj se držijo pri oznanjanju božje besede nauka cerkvenega učiteljstva, vsi pa naj študirajo s posebno pozornostjo odloke zadnjega koncila, zlasti pa naj se seznanijo s socialnim naukom Cerkve.

Še isti večer se je sestal z državnim poglavarjem Betancourjem. V svojem nagovoru je podčrtal zanimivo misel, da bi marsikdaj ne prišlo do krvavih revolucij, če bi odgovorni o pravem času nastopili z učinkovitimi reformami. Betancour je sv. očeta nato spremljal ves čas do njegovega odhoda iz mesta Barranquilla ob Karibskem morju na otočno državo Sto. Lucio.

Drugi dan bivanja se je papež sestal med drugim s škofi na letnem zasedanju koordinacijske komisije škofovske konference za Latinsko Ameriko. Sestal se je tudi s člani diplomatskega zbora in podčrtal, da bodo njihova prizadevanja toliko cenjena, kolikor bodo utrjevala mir v svetu. Obsodil je nasilje, ki ni vredno človeka. Mir sloni na človekovem bratstvu, zato predpostavlja spoštovanje človekove osebe in njegovih neodtujljivih pravic.

Pri maši na prostem — udeležilo se je pol milijona ljudi — je dejal, da človekov razvoj ovirajo nasilje, negotovost, prekupčevanje z mamili, nepoštena razdelitev dobrin in beg kapitala v tujino, ko bi ga potrebovala domovina. Gverilce pa je pozval, naj odložijo orožje in »energijo, ki jo vežejo na ideale socialne pravičnosti, raje usmerijo k bolj plodni dejavnosti«. Obenem je povezal terorizem z gospodarsko politiko močnih držav, ki zanemarjajo socialno pravico, kajti revni narodi ne morejo plačevati neznesne družbene cene

zato, da drugi živijo v izobilju. Potrebna je mednarodna solidarnost tudi za ureditev dolgov, ki jih ima kaka država v tujini.

Tudi mladim je papež na posebnem srečanju — prišlo jih je 60.000 — naslovil poziv, naj se ne dajo zavesti od mamil, spolnosti in uživanja alkohola. Prav tako naj ne prisluhnejo tistim, ki vidijo edino rešitev vseh socialnih problemov v nasilju ter končajo v absurdnem spopadu brata zoper brata ter pri tem popolnoma pozabijo božji zakon in temelje človeške pravičnosti.

Pred odhodom iz kolumbijske prestolnice je papež želel pozdraviti še tiste, ki živijo v barakah na robu mesta. V parku »El Tunal« je spregovoril zbrani množici in se izrekel solidarnega z njihovim težkim položajem.

Drugo veliko mesto, ki ga je sv. oče obiskal, je bilo Cali z enim milijonom prebivalcev. Tu je med mašo kronal podobno Matero božje de la Merced, pridigo pa posvetil evangeljskemu poslanstvu družine.

Na potresnem področju

Tudi se je podal v mesto Popayan, ki ga je silen potres porušil 31. marca 1983. V tej škofiji živi kar 12,3% Indijancev, zato jim je spregovoril o pomenu ljudske pobožnosti, ki pa ne sme biti samo nekaj zunanega, kajti to lahko pripelje do fatalizma ali pojavov magije.

V kraju Tumaco na meji z Ekvadorjem pa je hotel poudariti pomen 500-letnice evangelizacije Latinske Amerike. Opozoril je na misijonsko poslanstvo Cerkve, v kateri je bila ta zavest vedno silno močna.

Konec tedna je papež obiskal območje, ki ga je lani 14. novembra prizadel silni izbruh ognjenika Nevado del Ruiz; gmote blata so nato popolnoma prekrile mesto Armero in povzročile smrt 23.000 oseb. Papež se je v nekdanjem Armeru ustavil le za kratek čas; srečanje s prebivalstvom pa je imel v kraju Chinchini in tam izrekel posebno, od njega sestavljeno molitev.

V mestu Medellin

Glavnino tega dneva pa je

Papež sprejel model Kipa svobode

Vatikan — Papež Janez Pavel II. je prejel enega od desetih originalnih modelov Kipa svobode med splošno avdienco 25. junija na Trgu sv. Petra v Rimu.

Originalni model kipa je izdelal francoski kipar Augustine Bartholdi, ko je pred več kot 100 leti ustvarjal mogočni Kip svobode. Originalni model Kipa svobode so papežu podelili člani Bartholdi-Eiffel odbora.

Francoski Bartholdi-Eiffel odbor je ob proslavi 100-letnice Kipa svobode podelil tudi enak originalni model predsedniku Reaganu.

Predsednik francoskega Bartholdi-Eiffel odbora Viguer je izjavil, da je model kipa, ki so ga podarili papežu, vreden več kot 4 milijone dolarjev. Kip je visok 4 čevlje in 4 inče.

Ko je papež sprejemal originalni model kipa, se je smehljaj in rekel: "Zelo sem vam hvaležen!"

Skoraj vsaka hiša ima svoj telefon

Kljub večjim stroškom za telefonske posluže ima sedaj več ameriških domov telefon kot kdaj koli poprej. Federal Communication Commission v Washingtonu poroča, da ima sedaj 91,9% ameriških domov svoj telefon, kar je doslej najvišje. Poleg tega pa ima 2% domov na razpolago telefon v neposredni bližini, se pravi v isti hiši.

Obiskovalci iz "starega kraja" povedo, če kdo tam naroči oziroma prosi za namestitev telefona v hiši, da mora čakati celo leto, predno ga dobi.

Rojaki! Priporočajte Ameriško Domovino svojim slovenskim prijateljem in znancem!

preživel v mestu Medellinu s tremi milijoni prebivalcev. Mesto večne pomladi, orhidej, pa tudi prekupčevanja z mamili. S tega kraja je pozval razvite države in narode k solidarnosti in družbeni pravičnosti. Premagati je treba težnjo po zgolj lastnem blagostanju in poiskati stvarne in uspešne rešitve za probleme, ki predvsem tarejo najbolj slabotne sloje.

V Medellinu se je Janez Pavel II. sestal tudi s kulturniki, na letališču pa je opravil pred 800.000 udeleženci sv. daritev, med katero je posvetil 92 diakonov, med njimi dva iz Nikaragve. Pridigo je posvetil veličini uradnega duhovništva.

Na koncu maše je izrazil svojo veliko žalost nad izgonom škofa Vega iz Nikaragve. »Ta neverjetni dogodek me je globoko prizadel, saj spominja na temna obdobja, o katerih smo mislili, da so že mimo. Odgovorne vabim, naj razmislijo o težki odgovornosti za take odločitve, ki so v nasprotju z izjavami o miroljubnem in spoštljivem sožitju držav s Cerkvijo.«

J.K.

Makedonci in problem njihove narodnosti

Letos 21. maja je sv. oče sprejel makedonsko delegacijo, ki so jo sestavljali cerkveni in politični ljudje iz Makedonije v Jugoslaviji. To je vsakoletni sprejem, ki sovpada s češčenjem in poklonom ob godu sv. Cirila. Ta je pokopan v kriпти cerkve sv. Klementa, ki jo upravljajo irski dominikanci.

Letos sta sprejem in praznovanje sovpadala tudi z odprtjem razstave najlepših makedonskih ikon v vatikanskem muzeju. Ta razstava je bila najprej v Tokiu, nato pa v Louvru v Parizu. Poznavalci trdijo, da ima Makedonija najlepše ikone. To dokazuje, da je njihova Cerkev v nekem zgodovinskem obdobju imela izredno globoko meniško življenje.

Običajno namreč slikajo ikone menihi. Med delom veliko molijo, premišlujejo in se obenem poglabljajo v nastanek ikone. Istočasno so italijanska, vatikanska in skopska akademija pripravile vrsto predavanj o Makedoncih, njihovi kulturi, zgodovini in vernosti.

Prav ob tej razstavi in okrog teh predavanj pa so Makedonci deležni ponovnih napadov s strani Bolgarov in Grkov. Grški premier Papandreou je po pisanju atenskega lista »Et-noss« poudaril, da v Grčiji ni Makedoncev. (Gre za Egejske Makedonce, ki so naseljeni ob Vardarju.) V Jugoslaviji in na Balkanu da obstajajo samo Srbi, Hrvati, Bolgari in Albanci. Temu že nekaj časa sledijo tudi ostru ukrepi, ki jih izvaja grški konzulat do Makedoncev v Skopju. Običajno zavlačuje ali pa sploh ne izdaja vizumov tistim Makedoncem, ki so bili rojeni na ozemlju sedanje Grčije. Tako so velikokrat prikrasjeni za pogrebe svojcev, za urejanje posesti in seveda za obdelavo zemlje, v kolikor je na grški strani.

Sicer so zadnje čase Grki tudi do meniške republike na gori Athos na poseben način razpoloženi. Od časa do časa ovirajo njeno samostojnost. Tako so menihom kar za cel teden prekinili telefon, kateri je edino sodobno komunikacijsko sredstvo, ki ga menihi imajo. (Nimajo televizije in ne radia, kot tudi ne elektrike.) Začeli so s kampanjo, češ da,

ker je na tej gori največ Grkov (grških menihov), ta samo po sebi pripada Grčiji. O tem bo razpravljaj tudi sv. Sinod pravoslavne Cerkve, ki bo skušal ponovno potrditi samostojnost Athosa do Grčije.

Zadnje dni maja se je v Sofiji končal mednarodni kongres bolgaristike. Pokrovitelj je bil predsednik bolgarske države Todor Živkov. Njegov uradni referat je vznemiril poslušalce iz drugih držav, ko je omenil, da so Bolgari »sploh prvi nositelji slovanske kulture v Evropi«. Referati so bili polni »cudovitih cvetk«, ki jih ne slišite vsak dan.

Tako so udeleženci zvedeli, da sta slovanska učitelja Ciril in Metod bila Bolgara, kot njuni učenci, ki so z bolgarsko kulturo in pismenostjo širili omiko med ostale barbarske Slované. Niso omenjali samo »vsebolgarske države«, pač pa celo trdili, da sta »bolgarska pismenost in bolgarska kultura pripomogli k pismenosti in kulturi vseh slovanskih narodov in tudi Romunov«.

Najdlje je šel član bolgarske akademije Vladimir Georgijev, ki trdi, da je bil bolgarski prvotni jezik — stara-bolgarščina — jezik, ki ga je govorilo ljudstvo Rusije, Srbije, Češke, Slovaške in Poljske. Ta jezik da so uporabljali tudi v Sloveniji in najdalj časa Hrvatje.

Tuji slavisti, ki so prisostvovali na tem simpoziju, so odhajali z dokaj nejasnimi vtisi. Nekateri so celotni simpozij vzeli bolj za šalo, drugi pa so se zgražali in spraševali: »Kako je mogoče, da celo akademiki nasedajo takšnim političnim intrigram in interesom partije? Kje je tu znanstvena treznost?«

A-ž (Kat. glas)

ISKRICA

Čim bolj se cilji bližajo, tem bolj se pota križajo.

O. Župančič

Anton M. Lavriša

ATTORNEY-AT-LAW
(Odvetnik)

Complete Legal Services
Income Tax - Notary Public

18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

Maple Heights Poultry and Catering

17330 Broadway

Maple Heights

Naznanjamo, da bomo odslej nudili kompletno postrežbo (catering service) za svatbe, bankete, obletnice in druge družabne prireditve. Za provorstvo postrežbo prevzamemo popolno odgovornost. Na razpologo vseh vrst perutnina. Se priporočamo:

ANDY HOCEVAR IN SINOVI

Tel: v trgovino MO 3-7733—na domu MO 2-2912

Za zanesljivost in stvarnost cen pri "kupovanju" ali prodaji Vašega rabljenega avtomobila se Vam priporoča slovenski rojak

Frank Tominc lastnik

CITY MOTORS

5413 St. Clair Ave.

tel. 881-2388

ZORA PIŠČANC

PASTIRICA URŠKA

Nadaljevanje

»Sedaj pametno govoriš. On naj odloči in ne midva,« je olajšano zaključil Jernej.

Ko je naslednje jutro povedal Jernej sinu svoj načrt, je Jan prebledel in nekaj časa molčal.

»Oče, kaj mi pomaga lepi svet, ko ga ne vidim. Pot v Ljubljano bi bila zame brezpomembna. Trubar ima druge načrte. Zakaj me hoče videti?«

»Nemara zato, da bi te izšolal. Dobro veš, da za drugo delo nisi. Če bi hotel, Trubar je tudi glasbenik, petja bi te naučil, ko imaš lep glas,« je Jernej iskal primernih razlogov, da bi sina prepričal. A še sebe ni mogel.

»Oče, prve besede, ki sem jih zapisal, so bile: Moje življenje je v službi Kristusa. Tej obljubi bom ostal zvest do smrti.«

»Nihče ti tega ne brani. Tudi Trubar oznanja Kristusa in njegov nauk.«

»A ne pravega Kristusa in tudi ne pravega nauka. Oče, prosim te, pusti me doma. Prihodnosti se ne bojim. Bog bo poskrbel zame.«

Jera je začudeno gledala svojega sina. Šele sedaj se je zavedala, da pred njo ne stoji več otrok, temveč fant, ki raste v značajnega moža.

Jan ni videl začudenja in strahu v Urškinih očeh, ko ji je povedal očetovo željo.

»Kaj ti hoče ta mož? Veš, odkrito ti povem: bojim se ga. Iz srca bi ti iztrgal vero in ga napolnil s krivimi nauki, ki ne vodijo v nebesa.«

»Veš kaj, gospoda vikarja bova vprašala za svet. Kar bo on odločil, to bom naredil. Moja vest bo potem mirna.«

»Da, tako bo res najbolje. Vendar doma tega ne povej. Tvoj oče bi hotel, da sam odločaš, brez tujega posredovanja.«

Tako sta govorila Urška in Jan in se pomirjena podala na Skalnico za ovčami, ki so iskale med kamenjem sočno travo.

IV.

Solkanski vikar razsodi

Pomlad v letu 1539 je bila sončna in topla. Kmetje so pohiteli z deli na polju in vrtovih.

Lahko se sprevrže v deževje, so menili, in jim ustavi vsa opravila.

Urška in Jan sta hitela v Solkan. Jan ni več negotovo tipal. Pot mu je bila znana, vedel je za vse kamne, za vsak korak. Dohitevali so ju drugi otroci, nekoliko pokramljali in se spustili v dir pred njima v dolino.

»Pohitiva, da bomo točno začeli.«

»Že prideva pravočasno. Nič se ne bojte,« je veselo odgovarjala Urška, ki ji današnja pot ni bila tako lahka kot prejšnje. Skrbelo jo je, kaj bo odgovoril vikar. Ševeda bi bilo dobro, če bi se Jan izšolal, a slutila je zanko, v katero bi se Jan ujel, če bi ponudbo sprejel.

Tudi Jan je bil zamišljen in je skoro vso pot molčal. Ko sta prišla že v ravnino, je vprašal:

»Kdo bo govoril, ti ali jaz?«

»Tebe se tiče in več veš kot jaz. Če bo potrebno, ti bom pomagala.«

»Prav,« je rekel Jan in stopil v župnišče.

Tisto jutro je bil raztresen, da je še gospod Luka to opazil. Ni ga hotel vznemirjati in tudi ne mučiti s pisanjem. Govoril jim je o Kristusu in jim prečital evangelij o dobrem pastirju, ki ga je imel skrbno z lepimi črkami zapisanega na velikih pergamentnih polah. Orumeneli listi so šumeli v župnikovih rokah in Jan je prisluhnil bolj temu šumenju kot pa besedam. Drugoval je njegovemu nemiru, ki se je v njem stopnjeval. Nenadoma pa je prisluhnil.

»Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir da svoje življenje za ovce. Najemnik pa in kdor ni pastir in ovce niso njegove, vidi volka in ovce popusti in zbeži, ker je najemnik in ga za ovce ni skrb. Jaz sem dobri pastir...«

Sedaj odmevajo v Janovi duši te besede in so kot odgovor, kot tolažba, kot odrešenje. Jaz sem dobri pastir... najemnik, ki ga za ovce ni mar... Jaz sem vrata, skozi katera gredo moje ovce... V Janu se vse jasni, blagodejna luč sveti od nekod in je jasna in blesteča, polna miru in tolažbe. Zada stopa Kristus z jagnjetom

na ramenih. Kristus, moj Kristus.

Jan je preslišal ropot odhajajočih učencev, ves je bil poglavljen v svoj nemirni in vendar tako zgovorni svet. »Moje življenje je v službi Kristusa.« Kdo mu je takrat narekoval te besede, če ne Kristus sam, dobri pastir.

»Jan, kaj ti je danes? Nekam nemiren si.« Vikarjev glas je prišel nekje od daleč, a je bil poln ljubezni, kakor da se videnje njegove duše nadaljuje.

»Ne, gospod, nič več nisem nemiren sedaj.«

»Pa si bil?«

»Da, zelo sem bil nemiren. Oče je obljubil Trubarju, da me popelje k njemu v Ljubljano.«

»Trubar je to želel od očeta? Zakaj pa?«

»Mladih fantov išče, da bi jih izučil in bi mu potem pomagali pri širjenju Lutrove vere. Slutim, da je tako, oče mi je o tem le nekaj namignil.«

»Ti si pa brihten fant in si to razumel.«

»Da, po vaši zaslugi, gospod vikar, in po zaslugi Urške, ki mi je prva odprla pogled v duhovni svet.«

»Vesel sem, da moje besede niso padle na skalo,« se je gospod Luka z ljubeznijo ozrl v Urško, ki je tiho obsedela na svojem mestu. Tudi njen obraz je bil zaskrbljen in pogled žalosten.

»Dobro sem si zapomnila vsako vašo besedo.«

»In jo potem posredovala Janu. Si že pridna, Urška. Primož Trubar je razumen človek. Škoda ga je. Ko bi se za rimsko katoliško vero tako zagnal, bi imeli v njem najboljšega oznanjevalca. A žene se za Lutro, odpadnika in krivo-verca. Res je, pri Trubarju bi se veliko naučil. Poslal bi te na višje šole v Nemčijo. Nisi pa še dovolj močan, da bi ne podlegel njegovemu vplivu.«

Urška je boječe dvignila roko, kakor da se nadaljuje šolski pouk.

»Kaj bi rada povedala?«

»To, gospod, da bi ne bilo prav, ko bi Jan prejel od luteranov vzgojo in učenost in bi jim potem obrnil hrbet,« je boječe povedala.

»Čut pravičnosti je v tebi že močno zasidran. In prav je tako. Po tvojem bi bilo to premisslno izkoriščanje. Skoro da ti dam prav. Vesta, kaj pravi pregovor? Kdor se z volkom brati, mora z njim tudi tuliti. Sedaj pa le pojdi mirno domov, da starši ne bodo v skrbeh. Si sedaj miren, Jan?«

»Sem, gospod vikar. Hvala vam.«

Gledal je za njima, ko sta odhajala, nakar je zakoračil po sobi. Od okna do vrat, od vrat do okna.

»A tako, volkovi vdirajo tudi že v mojo stajo. Bodi čuječ, Luka, bodi čuječ! Ugrabili bi ti najlepšo ovco, s trpljenjem zaznamovano. Ne boste je dosegli nikdar, dokler živi vikar Luka, pastir pod Skalnico...«

Potem je sedel k mizi, razgrnil orumenele pergamentne liste in polglasno bral: »Jaz sem dobri pastir... Dobri pastir da življenje za ovce.«

Medtem sta Urška in Jan brezskrbno in veselo sopihala v hrib. Preveč sta se gnala in se upehala.

»Postojva malo, srce mi bo počilo, tako močno mi bije.«

»Da, postojva. Preveč sva se gnala. Naj ti povem, da sem sedaj miren. Vso pot me spremljajo vikarjeve besede: »Jaz sem dobri pastir...«

»Kristusove si hotel reči.«

»Da, Kristusove, ki jih je gospod prečital. Ko bi znal tudi jaz tako. Teško je vse vtisniti v deščico ali na papir.«

»Da, sedaj je težko, morda kdaj pozneje ne bo več tako.«

»Kaj misliš s tem? Zakaj bi ne bilo več težko?«

»Ne vem, kar tako mi je prišlo in sem morala to reči. Neumna sem, kajne?« Zasmejala se je in vstala. »Pojdiva zdaj, sem se že odpočila.«

Vesela in razigrana sta prišla domov.

»Dobro je razsodil gospod vikar, zelo dobro,« je rekla babica, ko ji je Urška vse povedala. »To so volkovi, Urška, volkovi v ovčjih oblačilih, ki iščejo, koga bi požrli.«

Tudi Jan je materi povedal vikarjeve besede. Oddahnila se je, čeravno jo je nemalo skrbel Jernejeva jeza.

»Kaj bo rekel oče?« je tudi Jan podvomil.

»Ne boj se, sinko. Branila te bom. Saj je oče končno dober človek. Da se pregovoriti, če mu govori človek, ki ga ima rad.«

(Nadaljevanje prihodni torek)

Katoliški voditelj se drži vere

(Nadaljevanje s str. 6)

končani vojski. Kmalu po svojem prihodu v Kanado je vstopil v semenišče sv. Avgušтина v Scarborough in nekaj let pozneje tam postal študijski nestor.

»Bil je zelo sramežljiv mlad fant, ko je prišel,« se je nadškofa Ambrožiča spomnil njegov sošolec, sedanji londonski škof John Sherlock. »Bil si je pa popolnoma na jasnem, kaj hoče doseči. Njegov duhovniški poklic mu je bil prvenstveno vselej na umu. Takoj v začetku sem ga opazil in sva postala prijatelja. Prvič zato, ker sem videl njegovo sramežljivost v tujem okolju pa tudi, ker sem opazil njegove posebne darove, inteligenco in sposobnosti. Zelo zgodaj je pričel razvijati intelektualno bogastvo preko normalne mere.«

Škof Sherlock, bivši predsednik Kanadske Konference katoliških škofov in mož, za katerega se je mislilo, da bo nasledil kardinala Carterja, je dejal, da je imenovanje nadškofa Ambrožiča jasen znak, da Rim spoznava, da Toronto ni več anglo-saxonsko mesto. »Ni več irsko. Zdaj je skupno.

Zares katoliško. Imeti moža, ki simbolizira obojno — njegovo narodnost in njegovo izvenredno nadarjenost za jezike, ki je dala vodstvo etničnim delom Cerkve — je sijajna stvar.«

Ko je nadškof Ambrožič prišel v Kanado l. 1948, je bilo angleško govoreče mesto Toronto za novodošleca tuje in neprijazno okolje. O občutkih emigranta je napisal članek za The Canadian Catholic Historical Association, iz katerega sem že vzel kratek citat v začetku tega spisa. V istem članku pa je nadškof napisal tudi naslednje: »Nekoliko smešen od časa do časa, v nevarnosti, da bo predmet zafrkacij obeh dežel — tiste, ki jo je zapustil in nove, ki si jo je prisvojil — je sam pred seboj skrival bolečino in žalost, ki je izvirala iz neharmonizirane neskladnosti njegovih doživetij — to je emigrant.«

Manj kot sedem let potem, ko je emigriral, je postal duhovnik. Nadaljne študije je dovršil v Rimu in zahodni Nemčiji, in od l. 1970 do 1976, ko je bil posvečen v torontskega pomožnega škofa, je bil razlagatelj in profesor sv. pisma novega zakona na šoli za teologijo v Torontu.

Katoliška Cerkev v Torontu je cerkev emigrantov. Ker je sam emigrant in obvlada številne jezike (italijanskega, portugalskega, jugoslovanskega in nemškega), nadškof Ambrožič ne bo imel težav razumeti probleme novodošlih.

Kar je manj sigurno je vprašanje, kako bo ravnal z rastočo katoliško Cerkvijo v času, ko Toronto postaja tudi mesto mošej, sinagog in templjev ter drugih cerkva.

»On je previden ekumenist,« je dejal neki duhovnik, »in zelo zaskrbljen zaradi poskusov, za katere čuti, da bi nekateri radi z njimi pokrili nekatere resnične razlike in razvoje.«

Nadškof Ambrožič je dejal, da kljub velikemu številu katoličanov, ti še vedno niso socialno zasigurani kot so druge skupine. Z drugo besedo:

Prvi predpogoj za kakršenkoli medverski dialog — prav tako kot za vsak ekumenski dialog — je, da več kje stojiš, da poznaš dobro svojo tradicijo in da si v tem trdno prepričan... Prvi predpogoj za uspešen dialog, zlasti med krščanskimi cerkvami, je osnovna enakopravnost.«

Celo tisti, ki imajo nekatere pomislke glede pogledov nadškofa Ambrožiča in njegove hierarhistične tendence, vedno priznajo, da je vselej nad odli-ko, odkrit in skromen.

»Uživa v debati, kjer se nasprotna mnenja križajo,« je izjavil neki laik, ki pa noče biti imenovan. »Spoštuje te, če svoje prepričanje trdno zagovarjaš, četudi se on z njim ne strinja. Stati moraš trdno na svojem stališču. Ni pa nemo-goče z njim delati. Kar pa bo, bodo sedaj mnogi, mnogi ljudje morali v obrambo.«

Prevod pripravil

Otmir Mauser

"SLOVENIA RADIO PROGRAM"

HEARD COAST TO COAST
6 to 7 on Saturday evening E.S.T.
on N.B.N. Cable TV systems.

PAUL M. LAVRISHA
1004 Dillewood Rd.
Cleveland, Ohio 44119